

*Ümummilli lider Heydər Əliyevin anadan olmasının  
100-cü ildönümünə həsr olunmuş*

**“HEYDƏR ƏLİYEV: MULTİKULTURALİZM  
VƏ TOLERANTLIQ İDEOLOGİYASI”**

VI Beynəlxalq elmi konfrans

*14 iyun 2023-cü il*

---

VI International Scientific Conference

**“HEYDAR ALIYEV: THE IDEOLOGY  
OF MULTICULTURALISM AND TOLERANCE”**

*dedicated to the 100<sup>th</sup> anniversary of the birth of National Leader*

*14 June 2023*

---

VI Международная научная конференция

**«ГЕЙДАР АЛИЕВ: ИДЕОЛОГИЯ  
МУЛЬТИКУЛЬТУРАЛИЗМА И ТОЛЕРАНТНОСТИ»**

*посвященная 100-летию со дня рождения  
Общенационального лидера*

*14 июня 2023 года*

Ümummilli lider Heydər Əliyevin anadan olmasının 100-cü ildönümünə həsr olunmuş  
**“Heydər Əliyev: Multikulturalizm və tolerantlıq ideologiyası”**. VI Beynəlxalq elmi konfrans.  
– Bakı: Mütərcim, 2023. – 272 s.

ISBN: 978-9952-28-656-4

© ADU, 2023

## Konfransın təşkilat komitəsi

- Sədr:** **Abdullayev K.M.**  
*Azərbaycan Dillər Universitetinin rektoru, akademik*
- Sədr müavini:** **Məmmədov N.İ.**  
*ADU-nun Elm və innovasiya məsələləri üzrə prorektoru, professor*
- Sədr müavini:** **Qəribova J.Ə.**  
*ADU-nun Beynəlxalq əlaqələr üzrə prorektoru, professor*

### Üzvlər:

1. **Zeynalova S.S.** ADU-nun Tədris məsələləri üzrə prorektoru, professor
2. **Cəfərova T.Ş.** ADU-nun Sosial məsələlər və ictimaiyyətlə əlaqələr üzrə prorektoru, dosent
3. **Mehrabov V.A.** ADU-nun Ümumi işlər üzrə prorektoru, dosent
4. **Abdullayeva F.B.** ADU-nun Beynəlxalq əlaqələr şöbəsinin müdiri, dosent
5. **Abdiyeva Ə.M.** ADU-nun Fəlsəfə və ictimai elmlər kafedrasının müdiri, dosent
6. **Allahverdiyev Q.Ə.** ADU-nun Multikulturalizm məsələləri üzrə rektorun müşaviri, professor
7. **Nesterov A.** Ural Federal Universiteti, professor, Rusiya
8. **Bayxanov İ.B.** Çeçenistan Dövlət Pedaqoji Universiteti, siyasi elmlər namizədi, dosent, rektor, Rusiya
9. **Bejenaru L.E.** Al.İ.Kuza adına Universitet, professor, Rumıniya
10. **Buşoten H.B.** Maynz Universitetinin professoru
11. **Əliyev L.R.** ADU-nun Multikulturalizm mərkəzinin müdiri
12. **Əliyeva S.F.** ADU-nun Regionşünaslıq kafedrasının müdiri, professor
13. **İsmayılova D.Ə.** ADU-nun Filologiya və jurnalistika fakültəsi nəzdində Xarici dillər kafedrasının professoru
14. **İmanov M.K.** ADU-nun Azərbaycan ədəbiyyatı kafedrasının müdiri, akademik
15. **İmanova S.R.** ADU-nun Elm şöbəsinin müdiri, dosent
16. **Kərimov A.B.** ADU-nun İKT xidmətinin müdiri
17. **Kunina İ.A.** ADU-nun Beynəlxalq münasibətlər kafedrasının dosenti
18. **Korkmaz R.** Qafqaz Universitetləri Birliyinin (KÜNİP) sədri, professor
19. **Lapteva N.** Minsk Dövlət Linqvistik Universiteti, rektor
20. **Miljkoviç E.** Belqrad Universiteti, Türkologiya kafedrasının müdiri, professor, Serbiya
21. **Markoviç L.** BMT-nin Sülh və İnkişaf Mərkəzinin direktoru
22. **Rüstəmov A.İ.** ADU-nun "Azərbaycanşünaslıq" mərkəzinin müdiri, t.f.d.
23. **Türkmən F.** Ege Universiteti, professor
24. **Vulf K.** Auqsburq Universitetinin professoru
25. **Yusifzadə A.M.** ADU-nun Beynəlxalq münasibətlər kafedrasının müdiri, professor
26. **Zeynalı C.A.** ADU-nun İctimaiyyətlə əlaqələr şöbəsinin müdiri
27. **Zeynalova N.E.** ADU-nun Pedaqogika kafedrasının müdiri, ped.f.d., dosent

## **AZƏRBAYCAN-BOLQARISTAN MULTİKULTURAL MƏDƏNİ ƏLAQƏLƏRİNİN TƏSVİRİ SƏNƏTİMİZDƏ ƏKSI**

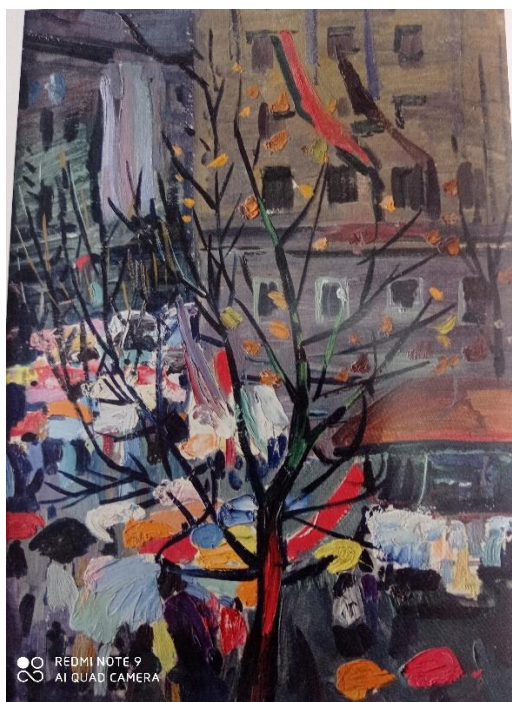
*Açar sözlər:* Azərbaycan, Bolqarıstan, təsviri sənət, multikulturalizm, rəng

*Ключевые слова:* Азербайджан, Болгария, изобразительное искусство, мультикультурализм, цвет

*Key words:* Azerbaijan, Bulgaria, fine art, multiculturalism, color

Dünya xalqlarının daima sülh şəraitində yaşamasının vacib amillərindən biri multikultural dəyərlərin inkişafı, qarşılıqlı münasibətlərin qurulmasıdır. Azərbaycan dövlətçiliyinin əsasında digər xalqlarla dostluq münasibətlərinin əsas mövqedə durması, müasir tariximizdə də yaşamaqdadır. Azərbaycan-Bolqarıstan münasibətləri, ikitərəfli əlaqələri, mədəni, siyasi sferalarda bu gün dünya xalqlarına ən bariz nümunə kimi qiymətləndirilməlidir. Bolqarıstan Azərbaycanın müstəqilliyini 14 yanvar 1992-ci ildə tanımışdır. Ümummillə lider Heydər Əliyevin Bolqarıstana səfərləri və onun layiqli davamçısı İlham Əliyevin siyasi-mədəni ənənələri inkişaf etdirməsi hər iki dövlətin dostluq multikultural dəyərlərini dünya ictimaiyyətinin diqqət mərkəzində saxlayır. Azərbaycan-Bolqarıstan multikultural mədəni əlaqələri xüsusilə təsviri sənətimizdə öz əksini tapmışdır.

Nadir Əbdürrəhmanov yaradıcılığında Bolqarıstana həsr edilən “Sofiya”, “Axşam balıq ovu”, “Ploviddə günorta”, “Köhnə Plovdid” əsərlərini xüsusilə vurğulamalıyıq. Bu silsilə əsərlərdən Bolqar xalqının məişətini təsvir edən, insanların yaşayış tərzini nümayiş etdirən “Axşam balıq ovu” kompozisiyası rəssamın müşahidələrinin nəticəsidir.



**İLL 1. Nadir Əbdürrəhmanov “Sofiya” (1960) (kətan, yağlı boya)**

Xalq rəssamı Elmira Şahtaxtinskaya yaradıcılığında “Sezopol”, “Nesebr” əsərlərində Bolqarıstanın tarixi liman şəhərlərinin vedutası tamaşaçıların diqqətinə çatdırılır.

Yaradıcılığında 1960-cı illərdə “Bolqarıstan silsiləsi” ilə məşhurlaşan Vəcihə Səmədova bu mövzuda “Nümayiş”, “Sofiyada bazar”, “Bolqar qarıları”, “Tutqun gün. Sezopol”, “Qonşular. Sezopol” əsərlərini xüsusilə vurğulamalıyıq. Rəssamın müəllifi olduğu “Nümayiş” əsərində bolqar əhalisinin həyat tərzini, rəngarəng çətiirlər altında xoşbəxt yaşayan xalqın birlik dəyərlərinin təcəssümüdür. “Sofiyada bazar” adla-

nan bu silsilənin maraqlı əsəri kimi təqdim edilən Bolqarıstanın məişəti, insanların geyimini, keramika nümunələrinin təsviri multikultural dəyərlər kontekstində iki xalqın oxşar olduğunu sübut edir.



*İLL 2. Vəcihə Səmədova “Sofiyada bazar” (1960) (kətan, yağlı boya)*

Lətif Feyzullayevin “Sezopol.Bolqarıstan” əsərində Qara dəniz sahilini bəzəyən, tutqun səması, tarixi, mədəni inkişafını özündə əks etdirən kompizisiyada bütün təsvir edilən xüsusiyyətlər bolqar xalqının obrazlı həllidir.

2012-ci ildə Bolqarıstana ezamiyyətə getdiyi zaman Səmədağa Cəfərov vaxtilə paytaxt statusu daşımış Veliko Tırnovo şəhərinin qədimliyini rənglərin iri yaxmalarının böyük təsvir gücünə çevirmişdir. Qeyd etmək lazımdır ki, 2022-ci ildə Azərbaycanın mədəniyyət paytaxtı Şuşa və Bolqarıstanın Veliko Tırnovo şəhərləri qardaşlaşmışdır.



*İLL 3. Səmədağa Cəfərov “Veliko Tırnovo” (2012) (kətan, yağlı boya)*

Azərbaycan-Bolqarıstan multikultural mədəni əlaqələri hər iki ölkənin prezidentlərinin sayəsində yüksək səviyyədə inkişaf edərək, hər iki xalqın tarixi dostluq əlaqələrini də daha da dərinləşdirir....

#### **Ədəbiyyat:**

1. Ağayev E. “A look at the images of women in the works of Nadir Abdurrahmanov”//“Euroasia Summit 5th International Social Science Congress” //january 15-16 //Bulgaria Varna 2022//p 43-47
2. “Sərvət” toplusu //“Şərq-Qərb” nəşriyyatı// 2013
3. “Multikulturalizm və tolerantlıq dünyası Azərbaycan”// 119 s

# MÜNDƏRİCAT

## I. HEYDƏR ƏLİYEVİN AZƏRBAYCANÇILIQ İDEOLOGİYASI VƏ MULTİKULTURALİZM MODELİ

<i>Kamal Abdulla</i>	HEYDƏR ƏLİYEV AZƏRBAYCANDA SİYASİ MULTİKULTURALİZMİN BANİSİDİR .....	4
<i>Nuru Quliyev</i>		
<i>Aynur Babasova Beşkonak</i>	ULU ÖNDƏR HEYDƏR ƏLİYEV VƏ İLHAM ƏLİYEVİN ELMİN, ƏDƏBİYYATIN İNKİŞAFINA, MƏDƏNİYYƏTİN TƏBLİĞİNƏ GÖSTƏRDİKLƏRİ DİQQƏT VƏ QAYGI .....	6
<i>Александр Нестеров</i>	КОНЦЕПЦИЯ АЗЕРБАЙДЖАНСКОГО МУЛЬТИКУЛЬТУРАЛИЗМА: РОЛЬ ГЕЙДАРА АЛИЕВА .....	7
<i>Людмила Беженару</i>	МНОГОГРАННАЯ ЛИЧНОСТЬ ГЕЙДАРА АЛИЕВА .....	8
<i>Aygün İsmayılova</i>	HEYDƏR ƏLİYEV İRSİNDƏ AİLƏDƏ AZƏRBAYCANÇILIQ İDEYASININ FORMALAŞMASI MƏSƏLƏLƏRİ .....	12
<i>Aynur İsrafilova</i>	HEYDƏR ƏLİYEV VƏ MULTİKULTURALİZMİN AZƏRBAYCAN MODELİ.....	13
<i>Auşən İsmayılova</i>	HEYDƏR ƏLİYEVİN DÖVLƏT SİYASƏTİNDƏ MİLLİ-MƏNƏVİ DƏYƏRLƏRİMİZİN YERİ.....	15
<i>Aytən Xudiyeva</i>	MULTİKULTURAL DƏYƏRLƏRİN FORMALAŞMASINDA HEYDƏR ƏLİYEVİN ROLU .....	16
<i>Aytən Yadigarova</i>	AZƏRBAYCANÇILIQ VƏ MULTİKULTURALİZM DÖVLƏTÇİLİK SİYASƏTİNİN VAHİD İDEOLOJİ KONSEPSİYASI KİMİ.....	18
<i>Rüfət Lətif oğlu Hüseynzadə</i>	ULU ÖNDƏR HEYDƏR ƏLİYEVİN NƏZƏRİ İRSİNDƏ MÜƏLLİMLİK.....	19
<i>Ayşan Rzayeva</i>	GREAT LEADER HEYDAR ALIYEV AND THE IDEOLOGY OF AZERBAIJANISM .....	21
<i>Дуана Гусейнзаде</i>	ГЕЙДАР АЛИЕВ – ОСНОВОПОЛОЖНИК АЗЕРБАЙДЖАНСКОЙ МОДЕЛИ МУЛЬТИКУЛЬТУРАЛИЗМА .....	23
<i>Əkrəm Hüseynzadə</i>	HEYDƏR ƏLİYEV VƏ AZƏRBAYCAN FOLKLORŞÜNASLIĞI .....	24
<i>Elçin İbrahimov</i>	MÜSTƏQİLLİK DÖVRÜ AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASINDA DİL SİYASƏTİ.....	26
<i>Elçin Orucov</i>	AZƏRBAYCAN DİLİNİN DÖVLƏT DİLİ KİMİ FORMALAŞMASINDA VƏ İNKİŞAFINDA HEYDƏR ƏLİYEVİN ROLU .....	28
<i>Эллада Аббасова</i>	РОЛЬ ГЕЙДАРА АЛИЕВА В РАЗВИТИИ МУЛЬТИКУЛЬТУРАЛИЗМА В АЗЕРБАЙДЖАНЕ .....	29
<i>Elnurə Əliyeva</i>	MULTİKULTURAL DƏYƏRLƏRİN İNKİŞAFINDA HEYDƏR ƏLİYEVİN ROLU .....	31
<i>Elvina Baxışova</i>	HEYDƏR ƏLİYEVİN AZƏRBAYCANÇILIQ İDEOLOGİYASINDA ANA DİLİ MƏSƏLƏSİ.....	33
<i>Elxan Yusifov</i>		
<i>Kəmalə Yusifova</i>	HEYDƏR ƏLİYEV – MÜASİR MÜSTƏQİL AZƏRBAYCAN DÖVLƏTİNİN QURUCUSU.....	34
<i>Əli Məmmədov</i>	HEYDƏR ƏLİYEV VƏ ƏNƏNƏLƏR: İDEOLOJİ İRŞİN TƏRKİB HİSSƏSİ KİMİ MULTİKULTURAL İNAMIN FORMALAŞDRILMASI .....	35

<b>Fazil Rüstəmov</b>	HEYDƏR ƏLİYEVİN DÖVLƏTÇİLİK KONSEPSİYASINA DAİR .....	36
<b>Fidan Nəzərli</b>	HEYDAR ALIYEV AND THE IDEOLOGY OF AZERBAIJANISM .....	37
<b>Gülənbər Pirnəzərova</b>	DİNİ-MƏNƏVİ DƏYƏRLƏRİMİZ HEYDƏR ƏLİYEV KƏLAMLARINDA.....	38
<b>Gülmira Hacıyeva</b>	HEYDƏR ƏLİYEV VƏ MİLLİ-MƏNƏVİ DƏYƏRLƏRİN İNKİŞAFI .....	40
<b>Исмаил Байтдинович Байханов</b>		
<b>Марет Мусламовна Бетильмерзаева</b>		
<b>Раиса Амхадовна Буралова</b>	ТОЛЕРАНТНОСТЬ И МУЛЬТИКУЛЬТУРАЛИЗМ КАК КЛЮЧЕВЫЕ КОНЦЕПЦИИ КУЛЬТУРНОЙ ПОЛИТИКИ ГЕЙДАРА АЛИЕВА .....	41
<b>Günay Məmmədova</b>	HEYDƏR ƏLİYEV İRSİ VƏ GENDER SİYASƏTİ.....	43
<b>Günay Verdiyeva</b>	HEYDƏR ƏLİYEVİN AZƏRBAYCANÇILIQ İDEOLOGİYASININ CƏNUBİ AZƏRBAYCAN ƏDİBLƏRİNƏ TƏSİRİ .....	45
<b>Jalə Mehrəliyeva</b>	HEYDƏR ƏLİYEV AZƏRBAYCANÇILIQ İDEOLOGİYASININ BANİSİ KİMİ .....	46
<b>Loğman Rəşidzadə</b>	HEYDƏR ƏLİYEVİN QARABAĞ MÜCADİLƏLƏRİ.....	48
<b>Mehrriban Babaxanova</b>	HÜQUQİ DÖVLƏT QURUCULUĞUNDA VƏTƏNDAŞ CƏMİYYƏTİNİN İNKİŞAF ETDİRİLMƏSİNDƏ HEYDƏR ƏLİYEVİN ROLU .....	50
<b>Ирана Мамедова</b>	ФИЛОСОФСКИЕ УБЕЖДЕНИЯ ОБ ИДЕОЛОГИИ АЗЕРБАЙДЖАНСТВА И РЕЛИГИОЗНАЯ ТОЛЕРАНТНОСТЬ В НАСЛЕДИИ ОБЩЕНАЦИОНАЛЬНОГО ЛИДЕРА .....	51
<b>Nailə Sadıqova</b>	AZƏRBAYCANDA XARİCİ DİLLƏRİN TƏDRİSİNİN İNKİŞAFINDA HEYDƏR ƏLİYEVİN ROLU .....	53
<b>Назиля Достияри</b>	РОЛЬ ГЕЙДАРА АЛИЕВА В РАЗВИТИИ КУЛЬТУРНОГО И ДУХОВНОГО НАСЛЕДИЯ АЗЕРБАЙДЖАНСКОГО НАРОДА .....	55
<b>Nigar Hüseynova</b>	AZƏRBAYCANÇILIQ MİLLİ İDEYA KİMİ.....	57
<b>Nubar Bəşirli</b>	HEYDƏR ƏLİYEV – AZƏRBAYCAN MULTİKULTURALİZMİNİN SİYASİ BANİSİ .....	58
<b>Rəhim Məcənunov</b>		
<b>Əfqan Qasımzadə</b>	AZƏRBAYCANÇILIQ İDEOLOGİYASININ VƏ MULTİKULTURAL DƏYƏRLƏRİNİN İNKİŞAFINDA HEYDƏR ƏLİYEVİN ROLU .....	60
<b>Şahismayıl İsmayilov</b>	MÜSTƏQİL AZƏRBAYCAN DÖVLƏTÇİLİYİNİN BANİSİ.....	61
<b>Sara Aleskerova</b>	CONTRIBUTION OF HEYDAR ALIYEV TO INTERRELIGIOUS DIALOGUE .....	63
<b>Səbinə Muradova</b>	RELATIONS WITH THE EUROPEAN UNION IN HEYDAR ALIYEV'S PERIOD.....	64
<b>Sevda Əliyeva</b>	HEYDƏR ƏLİYEVİN HÜQUQİ DÖVLƏT MODELİ .....	66
<b>Ülviyyə İmanova</b>	HEYDƏR ƏLİYEV VƏ AZƏRBAYCAN DİLİNİN İNKİŞAFI.....	68

*Шукюфа Джабарова*

*Адалят Абдиева*

КАДРОВАЯ ПОЛИТИКА ГЕЙДАРА АЛИЕВА И ЕЕ ВЛИЯНИЕ  
НА СОВРЕМЕННОЕ РАЗВИТИЕ АЗЕРБАЙДЖАНА ..... 69

*Фарида Ганиева*

КОНЦЕПЦИЯ МУЛЬТИКУЛЬТУРАЛИЗМА В СОВРЕМЕННОМ АЗЕРБАЙДЖАНЕ ..... 71

#### IV. QLOBALLAŞAN DÜNYADA DİLLƏRİN VƏ MƏDƏNİYYƏTLƏRİN DIALOQU

*Чешивили Татьяна Александровна*

*Капанадзе Ирина Бидзиновна*

ФОРМИРОВАНИЕ ЛИНГВОКУЛЬТУРНОЙ КОМПЕТЕНЦИИ ПРИ ОБУЧЕНИИ РКИ  
В МУЛЬТИКУЛЬТУРНОМ ОБРАЗОВАТЕЛЬНОМ ПРОСТРАНСТВЕ ГРУЗИИ..... 73

*Hendrik Buşoten*

ON ALTINCI VE ON YEDİNİ YÜZYILDAN KALMA BAZI ATASÖZÜ KOLEKSYONLARINDA  
ETNİK VE SOSYAL TUTUMLARIN YANSIMASI ..... 75

*Aytən Hacıyeva*

İNGİLİS VƏ TÜRK FOLKLORUNDA MƏCAZLARIN ROLU ..... 76

*Klaus Wolf*

SYNAGOGUES AS MULTICULTURAL SPACES OF LEARNING – COMPARING QUBA  
IN AZERBAIJAN AND ICHENHAUSEN IN BAVARIA..... 77

*Лариса Георгиевна Викулова*

СОВРЕМЕННАЯ ЛИНГВОПОЛИТИЧЕСКАЯ РЕАЛЬНОСТЬ В ЦИФРОВОМ  
ДИПЛОМАТИЧЕСКОМ ДИСКУРСЕ ..... 79

*Aydan Quliyeva*

QLOBALLAŞAN DÜNYADA İNGİLİS VƏ AZƏRBAYCAN DİLLƏRİNDƏ  
VARIATİVLİK HADİSƏSİ ..... 80

*Aynur Budaqova*

DİL VƏ MƏDƏNİYYƏTİN QARŞILIQLI ƏLAQƏSİ..... 82

*Çinarə Şahbazlı*

ELMİ TƏDQIQATLARA QLOBALLAŞMANIN TƏSİRİ ..... 83

*Фиренгуз Гурбанова*

ЛИНГВОКУЛЬТУРОЛОГИЯ КАК ДИАЛОГ ЯЗЫКА И КУЛЬТУРЫ..... 84

*Günel Mahmudova*

DİL VƏ MƏDƏNİYYƏTİN QARŞILIQLI ƏLAQƏSİ..... 86

*İzaura Shirinova*

LANGUAGE IN GLOBALIZATION ..... 87

*Jalə İlyasova*

HEYDƏR ƏLİYEV VƏ AZƏRBAYCAN DİLİNİN İNKİŞAFI..... 89

*Kəmalə Cəfərova*

MÜASİR DÜNYADA İKİDİLLİLİK VƏ DİLLƏRİN MƏNİMSƏNİLMƏSİ STRATEGİYALARI..... 90

*Lalə Hüseynova*

THE GLOBAL STATUS OF THE ENGLISH LANGUAGE..... 92

*Ləman Babayeva*

AZƏRBAYCAN İSRAİL MƏDƏNİ ƏLAQƏLƏRİNİN TARİXİ İNKİŞAFI..... 93

*Lətifə Şirzadova*

QLOBALLAŞMA DÖVRÜNDƏ MƏTN DAXİLİNDƏ KOHEZİYA VƏ KOHERENSIYANIN  
VƏHDƏTİ..... 95

*Leyla Rustamli*

MULTICULTURALISM IN ISRAEL AND AZERBAIJAN: SPECIFICS AND COLLABORATION  
PERSPECTIVES..... 96

*Mehparə Tajdehibonab*

AZƏRBAYCAN-RUSİYA MƏDƏNİ ƏLAQƏLƏRİNİN İNKİŞAFINDA  
HEYDƏR ƏLİYEVİN ROLU ..... 98



<b>Mələhət Osmanova</b>	
E.S.ÖZDAMARIN “HƏYAT BİR KARVANSARAYDIR” ROMANINDA DİLLƏRİN VƏ MƏDƏNİYYƏTLƏRİN DİALOQU .....	100
<b>İradə Nadir qızı Sərdarova</b>	
HEYDƏR ƏLİYEVİN NİTQİNDƏ METAFORLAR.....	102
<b>Sevil Rəcəbova</b>	
QLOBALLAŞAN DİLLƏRDƏ POSTPROZİTİV TƏYİN KONSTRUKSİYALARININ TRANSFORMASIYA VƏ GENERASIYASI (İngilis dili materialları əsasında) .....	104
<b>Ramazan Korkmaz</b>	
QAFQAZ UNİVERSİTETLƏR BİRLİYİ.....	106
<b>Патрик Серуо</b>	
О ЯЗЫКОВОЙ СИТУАЦИИ В ШВЕЙЦАРИИ .....	108
<b>Misgər Məmmədov</b>	
MƏDƏNİYYƏTLƏRARASI KOMMUNİKASIYANIN SOSIAL-PSIXOLOJİ XÜSUSİYYƏTLƏRİ ..	109
<b>Тамар Ахмедуоновна Гоголадзе</b>	
<b>Тинатин Иасоновна Мишвидобадзе</b>	
АСПЕКТЫ ГРУЗИНО-АЗЕРБАЙДЖАНСКИХ МЕЖКУЛЬТУРНЫХ ОТНОШЕНИЙ (Н.БАРАТАШВИЛИ – ГОНЧА-БЕЙИМ).....	110
<b>Natavan Baxşəliyeva</b>	
QLOBALLASMA DÖVRÜNDƏ DİLDƏ QRAMMATİK SİNONİMLİYİN PRAQMATİK XÜSUSİYYƏTLƏRİNƏ DAİR İNGİLİS VƏ AZƏRBAYCAN DİLLƏRİNDƏ QRAMMATİK SİNONİMLƏRİN PRAQMATİK XÜSUSİYYƏTLƏRİNƏ DAİR .....	111
<b>Nərgiz Qurbanova</b>	
İNGİLTƏRƏ SƏHNƏLƏRİNDƏ “TURK PLAYS” (TÜRK PYESLƏRİ) – MƏDƏNİYYƏTLƏRARASI DİALOQ FORMATI KİMİ (KROSS-KULTURAL ÜNSİYYƏTDƏ “TEATR-KOMMUNİKATOR”).	113
<b>Nərgiz Rüstəмова</b>	
MULTİKULTURAL DİALOQDA SEMANTİK ADEKVATLIQ NÜMAYİŞ ETDİRƏN PARALİNQVİSTİK FRAZEOLÖGİZMLƏR HAQQINDA .....	115
<b>Сеидова Наргиз Рамиз ызы</b>	
УСЛОВИЯ УСПЕШНОЙ РЕАЛИЗАЦИИ МЕЖКУЛЬТУРНОГО ДЕЛОВОГО ОБЩЕНИЯ .....	117
<b>Nigar Əsgərova</b>	
E.TANIN ROMANLARINDA DİL MƏDƏNİ KOD KİMİ (Multikulturalizmin problemləri müstəvisində).....	119
<b>Samirə Musəvi</b>	
ANTONOMASIYA VAHİDLƏRİ – MƏDƏNİYYƏTLƏRARASI DİALOQDA KOMMUNİKATİV UĞURSUZLUQLARA YOL AÇAN “RİSK ZONASI” ELEMENTLƏRİ KİMİ .....	120
<b>Səbinə Babayeva</b>	
MƏTBƏX TURİZMİNİN MƏDƏNİYYƏTLƏRİN İNTEQRASIYASINDA ROLU .....	122
<b>Səidə Qurbanova</b>	
NƏZAKƏTLİLİK STRATEGİYALARININ DİALOQDA ROLU.....	123
<b>Sevinc Allahverdiyeva</b>	
FRAZEOLÖGİZM VƏ MƏDƏNİYYƏT KONSEPTİ HAQQINDA ANLAYIŞ .....	125
<b>Sona Hübətova</b>	
QEYRİ-MADDİ MƏDƏNİ İRSİN QORUNMASINDA YUNESKO-nun ROLU.....	126
<b>Ульфат Закур оглу Ибрагим</b>	
ФУНКЦИОНИРОВАНИЕ МЕТАФОР КАК СРЕДСТВ ЯЗЫКОВОГО ВЫРАЖЕНИЯ В ЭПОХУ ГЛОБАЛИЗАЦИИ ЯЗЫКОВ И КУЛЬТУР .....	128
<b>Ульвия Оруджева</b>	
ВЗАИМОВЛИЯНИЕ ЯЗЫКОВ И КУЛЬТУР В СОВРЕМЕННОМ МИРЕ.....	129
<b>Vüsalə Mirzəyeva</b>	
“YENİ DÜNYA” MƏDƏNİYYƏTİNİN TƏŞƏKKÜLÜ PROSESİNDƏ BİNAR DÜŞÜNCƏNİN MƏNİYYƏTİNİN DİALEKTİK İFADƏSİ .....	131
<b>Yeganə Abdullayeva</b>	
POSTMODERNİST ROMANDA MƏDƏNİYYƏTLƏRİN DİALOQU: PROBLEMLƏR VƏ PERSPEKTİVLƏR .....	133

<i>Yeganə Orucova</i>	FRANSIZ MEDIA DİSKURSLARDA XARİCİ SİYASİ OBRAZLAR .....	135
<i>Ирина Оруджова</i>	ЭТНОКУЛЬТУРНЫЕ РАЗЛИЧИЯ ПРИ ПЕРЕВОДЕ ПАРЕМИЙ С РУССКОГО ЯЗЫКА НА АНГЛИЙСКИЙ .....	136
<i>Рафиг Аббасов</i>	ПОЛИТИЧЕСКОЕ НАСЛЕДИЕ ОБЩЕНАЦИОНАЛЬНОГО ЛИДЕРА АЗЕРБАЙДЖАНА ГЕЙДАРА АЛИЕВА НА КИТАЙСКОМ ЯЗЫКЕ .....	137

### III. VƏTƏN MÜHARİBƏSİNDƏ QƏLƏBƏNİN REGIONDA BEYNƏLXALQ MÜNƏSİBƏTLƏRƏ TƏSİRİ

<i>İbrahim Kazımbəyli</i>	İKİNCİ QARABAĞ MÜHARİBƏSİNDƏ AZƏRBAYCANIN HAQLI MÖVQEYİ: REGIONAL VƏ BEYNƏLXALQ GÜC MƏRKƏZLƏRİNİN BİR ÇOXUNUN DÖVLƏTƏ QARŞI QƏRƏZLİ, RİYAKAR TƏZYİQ VASİTƏLƏRİ .....	139
<i>Кенуль Шуринова</i>	РОЛЬ АЗЕРБАЙДЖАНА НА МИРОВОЙ АРЕНЕ ПОСЛЕ 44 ДНЕЙ .....	143
<i>Мехрибан Аббасова</i>	ЦИТАДЕЛЬ ПАНАХАЛИ ХАНА-ШУША .....	144
<i>Mina Qarayeva</i>	QAN YADDAŞIMIZDAN SİLİNMƏYƏN SOYQIRIM .....	149
<i>Qəribə Əlizadə</i>	“ŞUŞA BƏYANNAMƏSİ” AZƏRBAYCAN-TÜRKİYƏ MÜTTƏFİQLİYİNİN ZİRVƏSİ.....	150
<i>Ramilə Dadaşova</i>	44 GÜNLÜK VƏTƏN MÜHARİBƏSİNDƏN SONRA CƏNUBİ QAFQAZDA YENİ REALLIQLAR .....	152
<i>Ramin Quliyev</i>	VƏTƏN MÜHARİBƏSİNDƏ TARİXİ QƏLƏBƏNİN TƏMİN EDİLMƏSİNDƏ HEYDƏR ƏLİYEV STRATEGİYASININ ROLU .....	154
<i>Sevdagul Aliyeva</i>	THE IMPACT OF VICTORY IN THE 44 DAY’S WAR ON INTERNATIONAL RELATIONS IN THE REGION .....	156
<i>Səbinə Məmmədova</i>	AZƏRBAYCAN-TÜRKİYƏ HƏRBİ ƏMƏKDAŞLIĞININ REGIONAL TƏHLÜKƏSİZLİYƏ TƏSİRİ .....	157
<i>Şəfəq Abdullayeva</i>	VƏTƏN MÜHARİBƏSİNİN REGIONDA YARATDIĞI YENİ GEOSİYASİ REALLIQLAR.....	159
<i>Sevinc Abbasova</i>	ZƏNGƏZUR DƏHLİZİ: MÖVCUD REALLIQLAR VƏ GƏLƏCƏK PERSPEKTİVLƏR.....	160
<i>Sugra Orujova</i>	HEYDAR ALIYEV AND ILHAM ALIYEV’S PHENOMENONA IN THE HISTORICAL GEOGRAPHY OF KARABAGH .....	162

### IV. MÜASİR BEYNƏLXALQ MÜNƏSİBƏTLƏR VƏ MULTİKULTURALİZM

<i>General Muhammad Jaffar</i>		
<i>General Muhammad Zubair Iqbal</i>		
<i>Fikret Türkmen</i>	ÖTEKİ OLMAK, ÖTEKİYLE YAŞAMAK “MULTİKÜLTÜRƏLİZM VE DÜZCE ÖRNEĞİ” .....	165
<i>Qaley Allahverdiyev</i>	CƏNUBİ-SƏRQİ ASİYA ÖLKƏLƏRİNDƏ MULTİKULTURALİZM .....	168
<i>Emil Miljkovic</i>	THE PERCEPTION OF MODERN AZERBAIJAN SOCIETY IN SERBIA TODAY .....	170

<b>Solmaz Rüstəmovə-Tohidi</b>	
CÜMHURİYYƏT PARLAMENTİ AZƏRBAYCANDA MULTİKULTURALİZMİN ƏN BARİZ TƏZAHÜRÜ KİMİ.....	172
<b>Sandro Teti</b>	
SPREADING THE CULTURE OF TURKIC-SPEAKING STATES THROUGH THE PRISM OF AZERBAIJANI MULTICULTURALISM.....	177
<b>Tamam Cəfərova</b>	
II QARABAĞ MÜHARİBƏSİNİN QLOBAL VƏ REGIONAL TƏHLÜKƏSİZLİK MÜHİTİNƏ TƏSİRİ.....	180
<b>Кунина Ирина Александровна</b>	
МУЛЬТИКУЛЬТУРАЛИЗМ КАК ДИСКУРС КУЛЬТУРНОЙ ГЛОБАЛИЗАЦИИ .....	182
<b>Aida Yusifzadə</b>	
MÜASİR MƏRHƏLƏDƏ ABŞ-nın CƏNUBİ QAFQAZ SİYASƏTİNDƏ GÜRCÜSTANIN YERİ.....	183
<b>Aysel Bağırova</b>	
TÜRK DÖVLƏTLƏRİ TƏŞKİLATI – TÜRK DÜNYASININ İNKİŞAFINDA MÜHÜM PLATFORMA.....	185
<b>Aytən Hacıyeva</b>	
MULTİKULTURAL DİALOQDA DÜNYANIN DİL MƏNZƏRƏSİ FƏRQLİLİYİNİN TƏSİRİ FAKTORU .....	187
<b>Bəhmən Əliyev</b>	
HEYDƏR ƏLİYEVİN AZƏRBAYCAN VƏ TÜRKİYƏ ARASINDA TARİXİ-MƏDƏNİ YADDAŞIN BƏRPA OLUNMASINDA ROLU .....	189
<b>Эльман Исаев</b>	
РОЛЬ ГЕЙДАРА АЛИЕВА В АЗЕРБАЙДЖАНО-РОССИЙСКИХ ОТНОШЕНИЯХ .....	190
<b>Emil Ağayev</b>	
AZƏRBAYCAN-BOLQARISTAN MULTİKULTURAL MƏDƏNİ ƏLAQƏLƏRİNİN TƏSVİRİ SƏNƏTİMİZDƏ ƏKSİ.....	192
<b>Emil Qasimov</b>	
HEYDƏR ƏLİYEV DÖNƏMİNDƏ AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ XARİCİ SİYASƏTİNDƏ ABŞ-in YERİ.....	194
<b>Fidan Ələsgərova</b>	
M.K.ATATÜRKÜN VƏ HEYDƏR ƏLİYEVİN HAKİMİYYƏTİ İLLƏRİNDƏ SOSİAL TƏHLÜKƏSİZLİK VƏ SOSİAL MÜDAFİƏ SİYASƏTİ .....	196
<b>Firuzə Həyatova</b>	
AZERBAIJAN-GREAT BRITAIN RELATIONS DURING HEYDAR ALIYEV'S REIGN .....	197
<b>Gülnar Yunusova</b>	
QLOBALLAŞAN YENİ DÜNYA NİZAMINDA YAPONİYA: POSTMODERNİST MƏDƏNİYYƏT VƏ YA MƏDƏNİYYƏTLƏRARASI DİALOQ .....	198
<b>İlhamə İsgəndərova</b>	
MÜASİR DÜNYADA MULTİKULTURALİZMİN SOSİAL-MƏDƏNİ ASPEKTLƏRİ .....	200
<b>Könül Fərəcbəyli</b>	
HEYDƏR ƏLİYEVİN DÖVLƏTÇİLİK STRATEGİYASINDA TÜRK DÖVLƏTLƏRİ İLƏ ƏLAQƏLƏRİN İSTİQAMƏTLƏRİ YENİ İNKİŞAF YOLUNDA .....	201
<b>Məmməd Əliyev</b>	
ABŞ-RUSİYA MÜNASİBƏTLƏRİNİN BAYDEN MƏRHƏLƏSİ .....	202
<b>Namiq Kərimov</b>	
<b>Aytən Məhərrəmovə</b>	
CƏNUBİ QAFQAZ BORU KƏMƏRİNİN GENİŞLƏNDİRİLMƏSİ LAYİHƏSİ .....	204
<b>Reyhan Abbasova</b>	
QAFQAZ EVİ İDEYASININ YARANMASI VƏ İNKİŞAFI.....	206
<b>Самира Иманова</b>	
РОЛЬ АЗЕРБАЙДЖАНА В ОБЕСПЕЧЕНИИ РЕГИОНАЛЬНОЙ ЭНЕРГЕТИЧЕСКОЙ БЕЗОПАСНОСТИ В УСЛОВИЯХ КРИЗИСА МЕЖДУ РОССИЕЙ И ЕВРОПЕЙСКИМ СОЮЗОМ .....	209

<b>Şalalə Bağırova</b>	
XX ƏSRİN ƏVVƏLLƏRİNDƏ BAKIDA QEYRİ-MÜSƏLMANLARIN İCTİMAİ HƏYATI VƏ MÜASİR PARALELLƏR.....	210
<b>Севда Магээрмова</b>	
РОЛЬ ГЛОБАЛИЗАЦИИ В ФОРМИРОВАНИИ МУЛЬТИКУЛЬТУРАЛИЗМА .....	212
<b>Sevinc Qurbanova</b>	
THE ROLE OF HEYDAR ALIYEV'S FIRST OFFICIAL VISIT TO THE USA IN THE DEVELOPMENT OF AZERBAIJAN-USA RELATIONS.....	214
<b>Şafa Əbdürrəhimova</b>	
AZƏRBAYCAN-FRANSA İQTİSADI ƏLAQƏLƏRİNİN İNKİŞAFINDA HEYDƏR ƏLİYEVİN ROLU .....	215
<b>Vüsalə Əfəndiyeva</b>	
AZƏRBAYCAN-NORVEÇ ƏLAQƏLƏRİNİN İNKİŞAFINDA HEYDƏR ƏLİYEVİN ROLU.....	217
<b>Ulviyyə Hüseynova</b>	
A NEW STAGE IN THE AZERBAIJAN-UK RELATIONS .....	219
<b>Xəyalə Ağayeva</b>	
AZƏRBAYCANIN BALKAN ÖLKƏLƏRİ İLƏ ƏLAQƏLƏRİNİN QURULMASINDA HEYDƏR ƏLİYEVİN ROLU.....	221
<b>Айтән Рамазанова</b>	
РОЛЬ АЗЕРБАЙДЖАНО-КИТАЙСКОГО СОТРУДНИЧЕСТВА В РЕАЛИЗАЦИИ МЕЖРЕГИОНАЛЬНЫХ ТРАНСПОРТНЫХ КОММУНИКАЦИЙ .....	222
<b>Хатира Гаджиева</b>	
РОЛЬ ГЕЙДАРА АЛИЕВА В СОЗДАНИИ ОТНОШЕНИЙ МЕЖДУ АЗЕРБАЙДЖАНСКОЙ РЕСПУБЛИКОЙ И РОССИЙСКОЙ ФЕДЕРАЦИЕЙ .....	224
<b>Aliyə Guliyeva</b>	
HEYDƏR ƏLİYEV VƏ TÜRK DÜNYASI.....	226

## V. MULTİKULTURAL DƏYƏRLƏRİN FORMALAŞMASINDA TƏHSİLİN ROLU

<b>Наталья Евгеньевна Лантева</b>	
РЕАЛИЗАЦИЯ ПРИНЦИПА ДИАЛОГА КУЛЬТУР В ОБУЧЕНИИ ИНОСТРАННЫМ ЯЗЫКАМ НА СОВРЕМЕННОМ ЭТАПЕ.....	229
<b>Мария Ткалич</b>	
МУЛЬТИКУЛЬТУРНОЕ ОБРАЗОВАНИЕ В РЕАЛИЗАЦИИ ПРОФИЛЬНЫХ ДИСЦИПЛИН СТУДЕНТОВ НАПРАВЛЕНИЯ «РЕКЛАМА И СВЯЗИ С ОБЩЕСТВЕННОСТЬЮ» .....	230
<b>Gülərə Kərimova</b>	
ULU ÖNDƏR HEYDƏR ƏLİYEV GƏNCLƏRİN MİLLİ-MƏNƏVİ TƏRBİYƏSİ HAQQINDA.....	231
<b>Prof. Ljiljana Markovic</b>	
THE NEW PARADIGM OF DEVELOPMENT ON THE SILK ROADS .....	233
<b>Summaira Sarfraz</b>	
CONTENT ANALYSIS OF SINGLE NATIONAL CURRICULUM OF ENGLISH COURSE USING DIMENSIONS OF MULTICULTURAL EDUCATION IN PAKISTANI CONTEXT .....	234
<b>Сергей Климов</b>	
МУЛЬТИКУЛЬТУРАЛИЗМ – ОТЛИЧИТЕЛЬНАЯ ЧЕРТА АЗЕРБАЙДЖАНСКОЙ МОЛОДЕЖИ .....	234
<b>Ван Синсинь</b>	
ФОРМИРОВАНИЕ КУЛЬТУРНОЙ КОМПЕТЕНТНОСТИ СТУДЕНТОВ-РУСИСТОВ В УНИВЕРСИТЕТАХ КНР.....	236
<b>Людия Пироженко</b>	
К ВОПРОСУ ФОРМИРОВАНИЯ МУЛЬТИКУЛЬТУРНОЙ КОМПЕТЕНЦИИ СТУДЕНТОВ .....	238
<b>Afaq Qasımova</b>	
AZƏRBAYCAN TƏHSİLİNİN İNKİŞAFINDA HEYDƏR ƏLİYEV MƏRHƏLƏSİ .....	239

<i>Aytən Məmmədova</i>	ETNOPEDAQOJİ FİKRİN TƏŞƏKKÜLÜ VƏ İNKİŞAFINA HEYDƏR ƏLİYEV QAYĞISI.....	241
<i>Bəyim Abdulla</i>		
<i>Günay Səfərova</i>	İSRAİLDƏ YAŞAYAN ÇƏRKƏZLƏRƏ YÖNƏLİK TƏHSİL SİYASƏTİ.....	243
<i>Elmira İsmayılova</i>	HEYDƏR ƏLİYEV MİLLİ TƏHSİL STRATEGİYASININ YARADICISIDIR .....	244
<i>Aytəkin Mehdiyeva</i>	MƏDƏNİYYƏTLƏRARASI KOMMUNİKATİV BACARIĞIN FORMALAŞMASININ MODELİ HAQQINDA.....	245
<i>Mehriban Qurbanova-Ərəbxanova</i>	HEYDƏR ƏLİYEV VƏ AZƏRBAYCANDA TƏHSİL .....	247
<i>Münəvvər Zeynalova</i>	MULTİKULTURAL DƏYƏRLƏR VƏ TƏHSİLİMİZ .....	248
<i>Nərgiz Həsənova</i>	MİLLİ TƏHSİLİN VƏ MİLLİ-MƏNƏVİ DƏYƏRLƏRİN HİMAYƏDARI .....	250
<i>Nüşabə Əbdülrəhimova</i>	İNTERNET, EKSTRALİNQVİSTİKA VƏ MULTİKULTURAL DƏYƏRLƏR FONUNDA KOMMUNİKATİV SƏRİŞTƏNİN İNKİŞAF ETDİRİLMƏSİ (dil universitetləri, ingilis dilinin tədrisi) .....	251
<i>Nobahar Əzizova</i>	MULTİKULTURAL DƏYƏRLƏRİN KOMMUNİKATİV YÖNÜMLÜ TƏDRİSİ.....	253
<i>Nubar Şahmaliyeva</i>	WAYS OF FORMATION MULTICULTURAL VALUES.....	254
<i>Sevda İmanova</i>		
<i>Təranə Quliyeva</i>	İNGİLİS DİLİNİN TƏDRİSİ PROSESİNDƏ MƏDƏNİYYƏTLƏRARASI SƏRİŞTƏNİ TƏLƏBƏLƏRDƏ FORMALAŞDIRMASI MƏSƏLƏSİNİN MİLLİ TƏRBİYƏ SİSTEMİNDƏ YERİ	255
<i>Sona Əliyeva</i>	TƏHSİLİN MULTİKULTURAL CƏMİYYƏTLƏRDƏ DƏYƏRLƏRİN FORMALAŞMASINA TƏSİRİ .....	257
<i>Xatirə Qarazadə</i>	HEYDƏR ƏLİYEV ADINA HƏRBİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏLƏRİNDƏ FRANSIZ DİLİNİN XARİCİ DİL KİMİ TƏDRİSİ.....	258
<i>Xalidə Hüseynzadə</i>	AZƏRBAYCANIN AVROPA ALİ TƏHSİL MƏKANINA İNTEQRASIYASINA DAİR .....	260